

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM5016 Irodalomkritika							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Balázs Imre József egyetemi docens							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	5	2.6 Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DF
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					13
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					13
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	42				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C1.1, A fogalmak meghatározása, az általános nyelvészeti, az irodalomelméleti és a komparatiztikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete C1.2, A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása, az általános nyelvészeti változások leírása és a modern irodalomelmélet fogalmainak, nézőpontjainak és módszereinek leírása. C1.3, Az általános nyelvészet, az irodalomelmélet és a komparatiztika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal. C1.4 A nézetek és elméleti irányzatok kritikai megközelítése az irodalom és a nyelv tanulmányozása során.
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az irodalomkritika az irodalmi kommunikáció egyik legfontosabb műfaja az azonnaliság, a párbeszédkészség miatt. Az irodalomkritika tudatos műveléséhez viszonyítási pontokra, műfaji-poétikai ismeretekre illetve a jelenlegi irodalmi mező feltérképezésére van szükség, ehhez nyújt megalapozást a tantárgy.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A kritikaíráshoz szükséges kompetenciák fejlesztése, a kritika műfajával kapcsolatos történeti és aktuális ismeretek szerzése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek
1. A kritika műfaji átalakulásai Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008. Lapis József: Az elég jó kritikus. Élet és Irodalom 2018. szeptember 14. https://www.es.hu/cikk/2018-09-14/lapis-jozsef/az-eleg-jo-kritikus.html Korunk Kortárs kritika c. lapszáma (2019. szeptember) https://epa.oszk.hu/00400/00458/00658/pdf/Kulturális_iparágak_kanonok_és_filterbuborékok Bárány Tibor – Hamp Gábor – Hermann Veronika (szerk.) https://www.tyotex.hu/book/11457/barany_hamp_hermann_kulturalis_iparagak_kanonok_es_filterbuborekok	előadás
2. „Hogyan írjunk kritikát?” A tanácsadás lehetőségei. Szempontok, példák, írástechnikai kérdések Bibl. Lapis József: Elég. Közéltések a kortárs irodalomkritikához. Alföld Alapítvány, Debrecen, 2022. - „How to Write a Book Review” típusú tanácsadó szövegek - The Creative Writing Handbook – Journalistic Writing. Mary Luckhurst–Betty Princep. Macmillan, 1996.	
3. Kritika, „szubjektivitás”, esszé. Az impresszionista kritika ismeretelmélete. A kritika esszévé alakulása. Bibl. Angyalosi Gergely: Ignotus-tanulmányok. Universitas, Bp., 2007.; Szilágyi Júlia: Lehet-e esszét tanítani? Kvár, Komp-Press, 2007.	előadás
4. „Gorombaságok”: A negatív kritika retorikája. Ady Endre Kosztolányi-kritikája és Kosztolányi Ady-kritikája. Irodalomtörténeti kontextus. Bibl. Nyerges András szerk.: Gorombaságok könyve. Bp., Helikon, 1999. Veres András: Kosztolányi Ady-komplexuma. Filológiai regény. Balassi, Bp., 2012.	előadás
5. Irodalomkritika ma. Kik írnak kritikát erdélyi lapokban? A kritikus robotportréja. Kritikaírás, életkor, intézményesültség. Magyarországi adatok. Bibl.: Balázs Imre József: A romániai magyar kulturális lapok kritikai anyaga. Látó 2000/2. http://lato.adatbank.transindex.ro/?cid=32 Zelei Dávid: Pillanatkép folyóirat-kritikánkról. Korunk 2019/9. Biró Mónika Anita: Lencsevégén az erdélyi kritika. Székelyföld 2021/6.	előadás
6. Internetes kritikai blogok és jellegzetességeik	előadás

Bibl.: Tófalvy Tamás: A kritikus közösség. In: Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008.;	
7. Kortárs színházkritikai folyamatok Bibl.: Tompa Andrea: Monológ néhány halk hangra. In: Az olvasó lázadása; Jákfalvi Magdolna: A kritikátlan színház. Alföld 2014/3.	előadás
8. Zenekritika/popzenekritika. Bibl.:Molnár Szabolcs: Van-e a zenekritikának feladata? in: Az olvasó lázadása; L. Varga Péter: A kultusképzés alakzatai. Ideológiai konstrukciók a populáris zene kritikájában. in: Az olvasó lázadása; Wilhelm András: Zenekritika Magyarországon? Ma? Alföld 2014/3.	előadás
9. Tévécritika/filmkritika Bibl.: Vaskó Péter: A kritikus tömeg; Széky János: Nő a barakkban, férfi a weben; Szerbhorváth György: Széjlegyzetek a magyar tévékritikához. In: Az olvasó lázadása.	előadás
10. Művészetkritika/képzőművészetkritika Bibl. Új Művészet folyóirat 2019 – Kritikák: Ez nem kunszt melléklet Feledy Balázs: Képzőművészet-kritika – Volt? Van? Lesz? Magyar Művészet 2020/1. http://www.magyar-muveszet.hu/upload/userfiles/2/publications/202109/pdf/MM2020_1belivek_08_feledy_balazs.pdf	előadás
11. A populáris irodalom kritikája Bibl.: „Népszerű irodalom”. Alföld 2009/5.; Detektívtörténetek. Korunk 2014/3.	előadás
12. Gyermekirodalom, kamaszirodalom és kritikája Bibl.: Lovász Andrea: Felnőtt gyerekirodalom. Cerkabella, Bp., 2015.; Gyermekművelés – gyermekirodalom. Korunk 2013/9; Kamaszkor. Korunk 2014/7; „Népszerű irodalom”. Alföld 2009/5.	előadás
13. Kritika szóban: beszélgetések, kerekasztalok, kritikai sorozatok és előzményeik. A booktube és podcast kortárs formái Bibl.: Balázs Imre József szerk: Újraolvasott Pezsgő-díjasok. Komp-Press, Kvár, 2012.; ÉS-kvartett, Impulzus stb. Gács Anna: Miért nem kritikus a booktuber, és miért olyan mégis? Korunk 2019/9.	előadás
14. Konklúziók	előadás
Bibliográfia Nyerges András szerk.: Gorombaságok könyve. Bp., Helikon, 1999. (tanszéki könyvtár, fénymásolat) • Németh Zoltán: A széttartás alakzatai. Pozsony, Kalligram, 2004. • Bárány Tibor – Rónai András szerk.: Az olvasó lázadása. Kalligram–JAK, Bp., 2008. • „Kritikai életünk”. Alföld 2014/3. http://apps.arcanum.hu/app/alfold/view/Alfold_2014/?pg=264&layout=s	
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek
1. A kritika közege és hangneme: írásgyakorlatok	Párbeszéd, egyéni írásgyakorlatok
2. Kritikavita a KönyvesBlogon Dunajcsik Mátyás: Az olvasó lázadása http://magyarnarancs.hu/publicisztika/az_olvaso_lazadasa_avagy_tuleli-e_a_kortars_irodalmi_elet_arcvesztes_nelkul_az_online_nyilvanossag_robbanasat-67531 Kinek a... minnek a kritikája? Kerekasztal – szkennelve Séra Bálint: A köz helye, a rekám helye és a magánterület – szkennelve Tófalvy Tamás: http://www.litera.hu/hirek/es-nem-is-kell-hozza-blog	Bemutató, párbeszéd
3. Pozitív és negatív kritikák ugyanarról a műről: egy konkrét példa megbeszélése Bibl: Visky András: Kitelepítés (2021); a könyvről íródott kritikák	Bemutató, párbeszéd
4. Folyóiratok kritikarovatainak elemzése Bibl. Jelenkor folyóirat 2024-es kritikái az 1-6. lapszámokból https://www.jelenkor.net/archivum/1749.hu 2024-es kritikái https://1749.hu/fuggo/kritika Helikon 2024-es kritikái és Fülszöveg c. rovata: https://www.helikon.ro/agora	Bemutató, párbeszéd
5. Kritikakötet(ek) elemzése Bibl. Zelei Dávid: (Post)Boom. Kritikák és esszék a 20–21. századi spanyol-amerikai irodalomról https://muut.hu/archivum/37207	Bemutató, párbeszéd

Szilágyi Júlia: Olvasott idők. Bookart-Kalligram, Csíkszereda-Budapest, 2021. Lapis József : Elég. Közelítések a kortárs irodalomkritikához. Alföld Alapítvány, Debrecen, 2022.	
6. Kritikák ugyanarról a műről (megbeszélés) Ughy Szabina: Az átlátszó nő. Prae Kiadó, Budapest, 2023.	Bemutató, párbeszéd
7. Egy kritikai írás át/megszerkesztése	Bemutató, párbeszéd
8. Kritikai trió egy szabadon választott detektívregényről	Bemutató, párbeszéd
9. Kritikai trió egy szabadon választott science fiction kötetről	Bemutató, párbeszéd
10. Kritikai trió egy szabadon választott gyermekirodalmi műről	Bemutató, párbeszéd
11. Kritikai trió egy szabadon választott kortárs filmről	Bemutató, párbeszéd
12. Kritikai trió egy szabadon választott zenei albumról	Bemutató, párbeszéd
13. Kritikai trió egy szabadon választott kortárs világirodalmi műről	Bemutató, párbeszéd
14. Konklúziók: a kritikai műfajok lehetőségei a kortárs kultúrában	Beszélgetés
Bibliográfia: https://public-view.beucluj.ro/	

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	vizsga	50 %
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Otthoni feladatok elkészítése	Szemináriumi dolgozat Szemináriumi munka	50 %
10.6 Minimális követelmények			
Részvétel a szemináriumok minimum 70%-án			

A kitöltés időpontja 2024.04.14.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.15.	Az intézetvezető aláírása 	

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

A dékani jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje
-------------------------------	-----------------------------------	----------------